

dati za předložené důkazy ty, jež soud prováděl v souběžném řízení o prozatímních opatřeních. Vždyť toto řízení není ani součástí sporného řízení, třeba že nahodile je vedl procesní soud, protože prozatímní opatření bylo navrženo za sporu. Také nelze výsledků řízení o tomto opatření beze všeho použítí ve sporu, nýbrž jen za podmínek obecných. V řízení o prozatímním opatření provádějí se důkazy bez účasti stran (§ 55, 402 ex. ř.), a nelze tyto důkazy považovati za provedené ve sporu samém ani za předložené důkazy ve smyslu § 396 c. ř. s. Zákon stanoví právní domněnku pravdivosti přednesu strany se dostavivší a to podle motivů zákona (odůvodnění vládní předlohy na str. 330 a násl.) proto, že pokládá za to, že žalovaný, jenž se nedostavil, nemá námitek proti žalobnímu přednesu, který jest mu znám z doručené žaloby. V důsledku toho právě nařizuje, by jej soudce pokládal za pravdivý. Žalobce, podávaje návrh na vydání rozsudku pro zmeškání, může se spolehnouti, že soud bude jeho žalobní tvrzení za pravdivé pokládati ve smyslu §§ 398 a 396 c. ř. s. a že nebude přihlížeti k důkazům, o kterých žalobce při podání návrhu ani nevěděl a jež si soud snad dodatečně opatřil. Tím by byl žalobce připraven o možnost je vyvrátiti. Právem proto odvolací soud v tomto případě uznal, že nelze přihlídnouti ku zprávám obecního úřadu. V tomto směru nelze mluvit o vadě odvolacího řízení.

Čís. 7780.

Ručení zaměstnavatele (za kočího) podle § 1315 obč. zák.

Zaměstnavatel ručí za nezdatnost pomocníka i když mu nebyla známa. Stačí, že zaměstnanec obstarával záležitosti zaměstnavatelovy, aniž by záleželo na tom, zda jednal podle příkazu, bez příkazu nebo proti příkazu zaměstnavatele. Zdatnost, pojem to právní, zahrnuje v sobě nejen technickou způsobilost ku svěřené práci, nýbrž i dostatečnou rozumovou schopnost a mravní spolehlivost. Není nevyhnutelně třeba, by se pomocník již dříve ukázal nezpůsobilým k pracím, jimiž byl pověřen.

K důkazu nezdatnosti stačí, že bylo dílo provedeno způsobem, jenž sám o sobě svědčí o nezdatnosti pomocníka a musí pak býti ponecháno odpůrci poškozeného, by tvrdil a dokázal, že vady díla nemají původ ani v technické nezpůsobilosti ani rozumové nedostatečnosti ani mravní nespolehlivosti pomocníkově, nýbrž v jiných s jeho nezdatností nespojujících příčinách.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, Rv I 1580/27.)

Žalobce utrpěl zlomeninu nohy tím, že kočí žalovaného opomenul utáhnouti brzdu u prázdného vozu připojeného řetězem k jinému vozu naloženému dřívím, čímž se stalo, že řetěz se přetrhl, prázdný vůz sjel stranou se silnice a zasáhl žalobce. Žalobě na náhradu škody bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Těžisko dovolání spočívá v právních námitkách proti výkladu, jehož se dostalo oběma nižšími soudy předpisu § 1315 obč. zák. v jeho novém, třetí dílčí novelou uzákoněném doslovu. Žalovaný popírá sice také ještě vinu svého kočího Františka H-a na žalobcově úraze, ale tu stačí, když se ku vyvrácení jeho vývodů poukáže na pravoplatný rozsudek trestního soudu, jímž byl František H. uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., poněvadž zavinil svou neopatrností zranění žalobcovo, a na ustanovení § 268 c. ř. s., že odsuzující rozsudek trestního soudu jest pro civilního soudce při posouzení důkazu a přičitatelnosti trestního činu závazným. Dovolací vývody, jimiž se brojí proti tomu, že i odvolací soud pokládal Františka H-a vinným úrazem žalobcovým, a jmenovitě ony, jimiž se žalobce pokouší doličiti podle § 503 č. 3 c. ř. s. rozpor mezi napadeným rozsudkem a výsledkem provedených důkazů, pokud jde o zavinění Františka H-a, nemohou proto dojítí dalšího povšimnutí. Za zavinění svého kočího a jeho následky ručí žalovaný podle § 1315 obč. zák. za dvou podmínek. Zavinění kočího musilo mítí svůj původ v jeho nezdatnosti, a musil se ho kočí dopustiti při obstarávání záležitostí žalovaného. Dalšíh podmínek zákon nevyžaduje. Mylným jest názor dovolatelův, že podmínkou jest také vlastní zavinění zaměstnavatelovo a že proto tento ručí za svého pomocníka jenom tehdy, když věděl o jeho nezdatnosti, ale přece jej pověřil obstaráváním svých věcí a nedohlížel na něj náležitě (*culpa in eligendo vel custodiendo*). Veškeré dříve možné pochybnosti v této příčině byly odstraněny novým doslovem § 1315 obč. zák. Zaměstnavateli ukládá se jím ručení za nezdatného pomocníka způsobem nepřipouštějícím pochybností i pro případ, že mu jeho nezdatnost nebyla známá. Zákon chce, jak správně vyřkl již první soud, by, kdo použije ve svých věcech jiné osoby, činil tak na vlastní nebezpečí a nikoliv na nebezpečí třetích osob. Byla-li prokázána nezdatnost pomocníka, ručí zaměstnavatel nikoliv již jenom za své zavinění, nýbrž za výsledek pomocníkovy činnosti. Odporující tomu názor dovolatelův příčí se jasnému doslovu i úmyslu zákona. Tím padá také uplatněný dovolací důvod neúplnosti řízení, spatřované v tom, že nebyl proveden důkaz výslechem stran o tvrzení, že žalovanému nebyla nezdatnost Františka H-a známá a nemohl s ní počítati. Dovolateli nelze přisvědčiti ani v tom, že žádná z uvedených dvou skutečných podmínek ručení za pomocníka nebyla prokázána. Marně snaží se doličiti, že František H. neprovinil se jako jeho pomocník, protože vezl vůz naložený dřívím s přivázaným porouchaným vozem po silnici proti výslovnému příkazu žalovaného, by vyvážel dříví z lesa pouze k silnici, konal tedy úkol, k němuž nebyl zjedнан. Zákon nerozeznává, zda zaměstnanec jednal podle příkazu, bez příkazu nebo proti příkazu zaměstnavatele, podmínkou ručení jest pouze obstarávání zaměstnavatelových záležitostí. Že však František H. se provinil při konání své služby, tedy při obstarávání věcí žalovaného, nemůže býti sporno. Jel přece s potahem a povozy žalovaného jako

jeho kočí, konal pro něj a v jeho zájmu službu, pro kterou byl zjednán. Nezmocnil se potahu a vozů úkradkem, proti vůli žalovaného, nýbrž ve výkonu své služby. Že se při tom neřídil příkazem svého zaměstnavatele, nesprošťuje tohoto ručení, nýbrž bylo by jenom důkazem neposlušnosti Františka H-a a proto dalším důkazem jeho nezdatnosti, kdyby nebyl při svém svědeckém výslechu své jednání vysvětlil způsobem, jež výtku neposlušnosti dostatečně vyvrací. Bezpodstatnou jest konečně i námitka, že František H. nemůže býti pokládán za nezdatného kočího, poněvadž tento výrok jest v rozporu s posudkem svědků i znalců, a ojedinelé provinění není ještě dostatečným důkazem nezdatnosti. Její posouzení jest právním posouzením a přísluší výhradně soudu. Soud není při něm vázán názorem ani svědků ani znalců a nemůže se s jejich míněním ocitnouti v rozporu, který by opodstatňoval dovolací důvod čis. 3 § 503 c. ř. s., totiž rozpor s k u t k o v ý c h předpokladů napačeného rozsudku se spisy. Zdatnost ve smyslu § 1315 obč. zák. zahrnuje dále v sobě nejenom technickou způsobilost ku svěřené práci, nýbrž i dostatečnou rozumovou schopnost a mravní spolehlivost. Zda pomocník byl se zřetelem k dílu osobou zdatnou, či nezdatnou, lze posouditi nejlépe z výsledku jeho činnosti. Není nevyhnutelně třeba k důkazu nezdatnosti, aby se pomocník byl již dříve ukázal nezpůsobilým k pracím, jimiž byl pověřen. Tím by byla účinnost § 1315 obč. zák. vyloučena v případech, kdy pomocník způsobí sice pro svou nezdatnost škodu třetím osobám, ale stane se tak po prvé, neb jenom jednou, neb když dřívější zavinění pomocníkova zůstala utajena. Takový výklad nedal by se srovnati ani s doslovem ani úmyslem zákona. Proto může dostačiti k důkazu nezdatnosti, že dílo bylo provedeno způsobem, jenž sám o sobě svědčí o nezdatnosti pomocníka, a musí pak býti ponecháno odpůrci poškozeného, by tvrdil a dokázal, že vady díla nemají původ ani v technické nezpůsobilosti, ani rozumové nedostatečnosti ani mravní nespolehlivosti pomocníka, nýbrž v jiných s jeho nezdatností nesouvisejících příčinách. V souzeném případě uznaly právem nižší soudy, že provinění se Františka H-a bylo takové, že svědčí samo o sobě o jeho nezdatnosti. František H. byl si vědom nebezpečí, jež vyvolal tím, že jel domů po srázné, místy štěrkované silnici s vozem naloženým dřívím, maje k němu řetězem přivázán jiný prázdný vůz a jen přední brzdu utaženou. Projevil znalost nebezpečí tím, že slezl s vozu a pokusil se utáhnouti také zadní brzdu u naloženého vozu. Přes to vsedl, když se mu utažení zadní brzdy prý pro zranění na noze nepodařilo, opět na vůz a jel dále, jako by nebezpečí nebylo, čímž způsobil, nemoha tak zabrániti utržení přivázaného vozu, úraz žalobcův. Stalo se to ve vsi, kde nebylo ještě nesnadno vyžádati si pomoci jiných lidí, ať již k utažení zadní brzdy, neb jinému opatření, ale bylo by to ovšem bývalo spojeno s jistou námahou a ztrátou času. Tím, že potřebnou námahu k odvrácení zpozorovaného nebezpečí nevěnoval, ba vsedl opět na vůz, místo aby šel podle něho a byl pro případ potřeby na stráži, projevil lehkomyšlnost, jež vylučuje, by byl pokládán za kočího dostatečně spolehlivého. Trestní jeho čin nebyl ojedinelým pochybením, nýbrž

důsledkem a důkazem jeho nespolehlivosti a tím i nezdatnosti. I v této příčině byl žalobní nárok posouzen odvolacím soudem správně.

Čís. 7781.

Společníci veřejné obchodní společnosti nejsou stranami ve sporu společnosti. Chce-li žalobce uplatnit ve sporu proti společnosti soukromé závazky společníka tím, že rozšíří žalobu také na společníka, nejde o subjektivní změnu žaloby, nýbrž o vstup nové osoby do sporu.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, R II 32/28.)

V řízení o žalobě proti firmě: »První p-ský závod zasílatelský Leopold a Bruno H. v P.« a proti Brunonu H-ovi navrhl žalobce rozšíření žaloby na Leopolda H-a. Soud první stolice rozšíření žaloby připustil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Soud první stolice připustil napadeným usnesením změnu, vlastně rozšíření žaloby též na Leopolda H-a osobně a to, jak z důvodu jeho patrně, jako veřejného společníka žalované prot. firmy První p-ský závod zasílatelský Leopold a Bruno H. v P., na něhož prý byla žaloba rozšířena. Žalobce nežádal však rozšíření žaloby na Leopolda H-a osobně jako veřejného společníka žalované prot. firmy První p-ský závod zasílatelský Leopold a Bruno H. v P., nýbrž rozšířil, jak z přednesu jeho a z přípravného spisu patrně, žalobní prosbu na Leopolda H-a osobně, jako majitele bývalé prot. firmy První p-ský závod zasílatelský Leopold H., tedy nikoliv jako společníka žalované firmy První p-ský závod zasílatelský Leopold a Bruno H. v P. Že by tu šlo o totožnost podmětů na straně žalovaných, nebylo tvrzeno a nejde to ze spisu na jevo. Nejde tudíž o subjektivní změnu žaloby a nelze přisvědčiti názoru prvního soudu, že vzhledem k ustanovení čl. 110 a násl. obch. zák. a § 11 ex. ř. vlastně nenastala ani změna osob na straně žalované, nýbrž že jde o docela novou žalobní žádost, o novou žalobu proti jiné osobě, dosud ve sporu nezastoupené, proti níž nelze připustiti rozšíření žaloby žalobcem navržené, i kdyby nebylo se obávatí značného ztížení nebo průtahu jednání, což však by zajisté nastalo vzhledem k tomu, že by novému žalovanému musila býti doručena žaloba a o ní zavedeno předepsané řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel napadá názor rekursního soudu, že jde o novou žalobu a nikoliv o podmětnou změnu žaloby původní, podané na firmu První p-ský závod zasílatelský Leopold a Bruno H. a na Bruno H-a, veřejného společníka této firmy, an žalobce rozšířil ji na Leopolda H-a, jenž je ovšem rovněž společníkem prvžalované společnosti, ale rozšíření stalo se z důvodu, že byl majitelem dřívější firmy První p-ský zasílatelský